

MIROVINSKI VODIČ

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

GODINA IX., BROJ 2, VELJAČA 2012.

PRILOG HRVATSKOM UMIROVLJENIČKOM LISTU

SADRŽAJ

- Potvrde o životu za 2012. korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo
- Obavijest o isplaćenim mirovinskim primanjima u 2011.
- Uvjeti za mirovinu u 2012. godini
- Novi broj "Statističkih informacija" na internetskim stranicama HZMO-a
- Poziv za prethodno utvrđivanje staža
- Najvažnije informacije u "Vodiču o pravima iz mirovinskog osiguranja"
- Podsjećamo - važno je znati
- Statistika

POTVRDE O ŽIVOTU ZA 2012. KORISNICIMA KOJIMA SE MIROVINA ISPLAĆUJE U INOZEMSTVO

U skladu s odredbama međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje svake godine dostavlja na ovjeru potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo. U Središnjoj službi HZMO-a automatskim se putem tiskaju potvrde o životu za 2012. godinu za sve korisnike kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo. Tiskanice potvrda o životu dopunjene su tekstom izjave korisnika mirovine je li u radnom odnosu, odnosno obavlja li samostalnu djelatnost ili ne.

Potvrde o životu ne šalju se svim korisnicima u isto vrijeme, već su raspoređene tijekom godine prema sljedećem rasporedu: u veljači se tiskaju i otpremaju potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Bosnu i Hercegovinu; u travnju potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Srbiju; u rujnu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u sve ostale države osim Njemačke, a u listopadu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Njemačku.

Potvrdu o životu potrebno je ovjeriti kod inozemnog nositelja osiguranja, diplomatsko-konzularnog predstavništva, upravnih tijela ili kod javnog bilježnika, a izjavu treba popuniti i vlastoručno potpisati korisnik mirovine, te ju vratiti nadležnoj službi Zavoda u roku koji je naveden na potvrdi o životu. Korisnicima mirovine koji ne vrate ovjerenu potvrdu o životu do roka

navedenog u potvrdi o životu obustavit će se isplata mirovine. Važno je naglasiti da korisnici inozemnih mirovina koji žive u Republici Hrvatskoj mogu dvojezične potvrde koje dobivaju od inozemnog nositelja osiguranja ovjeriti u područnim službama i ispostavama HZMO-a.

OBAVIJEST O ISPLAĆENIM MIROVINSKIM PRIMANJIMA U 2011. ZA POREZNU PRIJAVU

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavijestit će korisnike mirovina o isplaćenim mirovinskim primanjima, koja su dospjevala na isplatu u 2011., te o svotama obračunatoga dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovine i svotama plaćenog poreza na mirovine i prireza preko Obavijesti o mirovinskim primanjima za siječanj 2012., koju korisnici primaju u veljači 2012.

Obavijest korisnicima mirovina dostavlja HZMO ako mirovinu primaju preko Pošte ili poslovne banke u kojoj su otvorili račun za isplatu mirovine.

Korisnici mirovina koji će podnositi poreznu prijavu za 2011. trebaju presliku Obavijesti priložiti poreznoj prijavi koju će do 29. veljače 2012. podnijeti nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave prema svom mjestu prebivališta. Samo korisnicima mirovine koji neće biti obaviješteni o isplaćenim mirovinskim primanjima preko Obavijesti i korisnicima koji zatraže izdavanje potvrde zbog drugih opravdanih razloga, te nasljednicima nakon smrti korisnika, sve službe Zavoda i ispostave područnih službi u veljači 2012. izdat će potvrde o isplaćenim mirovinskim primanjima u 2011.

Podsjećamo da HZMO neće obavještavati korisnike niti izdavati potvrde o mirovinskim primanjima koja su u 2011. isplaćena za prethodne godine jer se ti podaci ne iskazuju u poreznoj prijavi za 2011. Navedene podatke Zavod dostavlja Poreznoj upravi u skladu s poreznim propisima.

Prijavu poreza na dohodak obvezno podnose korisnici mirovina u skladu s člankom 39. Zakona o porezu na dohodak (NN 177/04., 73/08., 80/10. i 114/11.), primjerice zaposleni korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, korisnici mirovina koji su uz svoju mirovinu primili i mirovinu naslijeđenu nakon smrti drugog korisnika mirovine i drugi.

INFO TELEFONI (DOSTUPNI RADNIM DANOM OD 8 DO 16 SATI): 0800 63 63 63 (BESPLATNI BROJ) | 01 - 48 91 666

UVJETI ZA MIROVINU U 2012. GODINI

Starosna mirovina

Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju pravo na starosnu mirovinu stječe osiguranik kada navršši 65 godina života, uz uvjet najmanje 15 godina mirovinskog staža. Pravo na starosnu mirovinu ima i osiguranik zaposlen s nepunim radnim vremenom (prema Zakonu o radu) kada navršši 65 godina života i ako provede 15 godina u osiguranju. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 121/10.) koji se primjenjuje od 1. studenoga 2010. propisano je prijelazno razdoblje od 19 godina (od 2010. do 2030. godine) u kojem pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu žene mogu steći pod povoljnijim uvjetima. U 2012. godini žene mogu pravo starosnu mirovinu ostvariti kada napune 60 godina i 6 mjeseca života i 15 godina mirovinskog staža.

Osigurancima koji imaju beneficirani staž dobna granica za starosnu mirovinu smanjuje se ovisno o razdoblju staža osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem ("beneficirani staž") i stupnju povećanja staža.

Prijevremena starosna mirovina

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu stječe osiguranik kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža. Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu ima i osiguranik zaposlen s nepunim radnim vremenom (prema Zakonu o radu) kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža s tim da se visina mirovine određuje prema stvarno izvršenom mirovinskom stažu.

U prijelaznom razdoblju do 2030. godine žene mogu pravo na prijevremenu starosnu mirovinu steći pod povoljnijim uvjetima. U 2012. godini žene mogu pravo na prijevremenu starosnu mirovinu ostvariti kada napune 55 godina i 6 mjeseca života i 30 godina i 6 mjeseca mirovinskog staža. U razdoblju od 1. studenoga 2010. do 31. prosinca 2029., iznimno od članka 78. ZOMO-a (članak 13. stavak 1. ZID ZOMO), osiguraniku ženi, koja stječe pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, polazni faktor za određivanje te mirovine u 2012. iznosi:

- s navršenih do 31 godinu i 6 mjeseci mirovinskog staža: 0,34% po mjesecu
- s navršene 32 godine i 6 mjeseci mirovinskog staža: 0,29% po mjesecu
- s navršene 33 godine i 6 mjeseci mirovinskog staža: 0,24% po mjesecu

- s navršene 34 godine i 6 mjeseci mirovinskog staža: 0,19% po mjesecu
- s navršenih 35 godina i 6 mjeseci i više mirovinskog staža: 0,15% po mjesecu.

Obiteljska mirovina

Članovi obitelji umrlog osiguranika imaju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetom da je osiguranik:

- navršio najmanje 5 godina staža osiguranja ili najmanje 10 godina mirovinskog staža,
- ispunjavao uvjete dužine mirovinskog staža za stjecanje prava na invalidsku mirovinu,
- bio korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine,
- bio korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju.

Ako je smrt osiguranika ili osigurane osobe nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu bez obzira na dužinu mirovinskog staža osiguranika.

**OBJAVLJEN NOVI BROJ
"STATISTIČKIH INFORMACIJA"
NA INTERNETSKIM STRANICAMA ZAVODA**

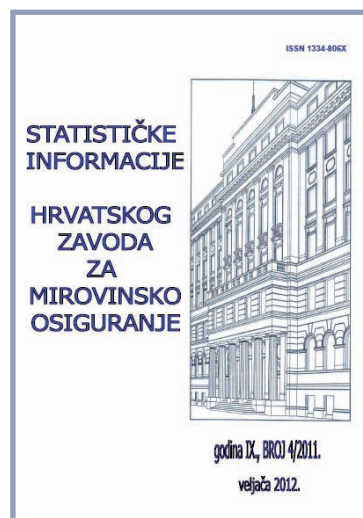
Na internetskim stranicama Zavoda www.mirovinsko.hr objavljen je novi broj Statističkih informacija Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj 4/2011. (veljača 2011.).

Tiskovine Zavoda, uključujući i "Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje" dostupne su u digitalnom obliku, na internetskoj stranici, u

rubrici "**Publikacije**", a moguće je i prijaviti se na uslugu slanja obavijesti o objavi novoga broja **elektroničkom poštom**.

U biltenu "Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje" objavljuju se statistički podaci iz područja mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u Republici Hrvatskoj.

Radi cjelovitijeg pregleda kretanja na području mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, objavljuju se i višegodišnji podaci o korisnicima, osigurancima i doplatku za djecu.

POZIV ZA PRETHODNO UTVRĐIVANJE STAŽA

HZMO poziva **osobe koje su radile u inozemstvu, a u sljedećih pet godina ispunjavaju uvjete** za ostvarivanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja, da u **područnim službama Zavoda**, prema mjestu prebivališta, podnesu Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu, kako bi se omogućilo što brže ostvarivanje prava na hrvatsku mirovinu.

Također se pozivaju **budući umirovljenici da šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva** za mirovinu (koji se može podnijeti najranije dva mjeseca prije prestanka osiguranja) da obavijeste Zavod o namjeri odlaska u starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu te pokretanjem postupka tzv. pretkompletiranja podataka brže ostvare svoje pravo kada podnesu zahtjev za mirovinu.

Preko **Korisničkih stranica** na internetskoj stranici HZMO-a www.mirovinsko.hr također se može poslati i zahtjev za **informativni izračun mirovine**, te popuniti i poslati Obavijest za pretkompletiranje podataka, uz koju je potrebno priložiti radnu knjižicu ili njenu ovjerenu presliku, te dokaze o stažu osiguranja ostvarenom u inozemstvu kao i druge dokaze o stažu koji nije u potpunosti utvrđen ili upisan u radnu knjižicu.

Tiskanice "Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu" i "Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu" dostupni su na internetskoj stranici, u područnim službama i ispostavama Zavoda, dok se dodatne informacije mogu dobiti i na **INFO telefonima** 01/ 48 91 666 i 0800 63 63 63 (besplatni broj za pozive iz Hrvatske) radnim danom od 8 do 16 sati.

NAJVAŽNIJE INFORMACIJE U "VODIČU O PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA"

U «Vodiču o pravima iz mirovinskog osiguranja» sažeto su opisana sva prava koja se ostvaruju u Zavodu te informacije o postupku ostvarivanja tih prava. Vodič možete dobiti u svim područnim službama Zavoda, kao i u Središnjoj službi, a osim u tiskanom obliku, dostupan je i na internetskoj stranici www.mirovinsko.hr u rubrici "**Publikacije –Brošure**"

U svibnju 2008. HZMO je objavio prvi „Vodič o pravima iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti“, da bi ispunio svoju obvezu informiranja osiguranika, korisnika mirovina i ostalih zainteresiranih o pravima koja se ostvaruju u Zavodu te o postupku i načinu ostvarivanja tih prava. Budući da su se od tada izmijenili određeni propisi, u ožujku 2011. pripremljeno je drugo, izmijenjeno izdanje Vodiča.

Uredništvo će i ubuduće pratiti izmjene propisa te ažurirati sadržaj Vodiča.

PODSJEĆAMO – VAŽNO JE ZNATI

* Osobe kojima je prestalo obvezno mirovinsko osiguranje mogu se osigurati na produženo (dobrovoljno) osiguranje ako od prestanka obveznog osiguranja nije proteklo više od 12 mjeseci i ako podnesu prijavu na osiguranje u tom roku.

* Najniža osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2012. godinu iznosi 2.714,69 kn, a početak primjene ove osnovice je za plaću u siječnju 2012. Najviša mjesečna osnovica iznosi 46.536,00kn.

* Nezaposleni roditelji koji nisu osigurani po drugoj osnovi, a obavljaju roditeljsku dužnost u prvoj godini života djeteta imaju pravo na uplatu mirovinskog staža iz državnog proračuna tijekom te godine.

Pravo na obvezno mirovinsko osiguranje u prvoj godini života djeteta (članak 15. ZOMO-a) ima većina nezaposlenih roditelja koji nisu osigurani kao radnici, obrtnici, poljoprivrednici, samostalna djelatnost ili možda koriste produženo osiguranje i to pod uvjetom da je dijete hrvatski državljanin, te da zajedno s djetetom imaju prebivalište u Hrvatskoj.

Prijavu na mirovinsko osiguranje po toj osnovi roditelji moraju sami predati u područnoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

* Izmjenama i dopunama ZOMO-a propisano je da osiguranici koji su samostalni obveznici plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje (obrnici, poljoprivrednici i drugi) mogu od 18. prosinca 2002. ostvariti pravo na starosnu, prijevremenu starosnu ili invalidsku mirovinu, iako nisu platili sve doprinose za svoje mirovinsko osiguranje, ako ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na određenu mirovinu na temelju staža osiguranja za koje je uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje. Tako sada mogu ostvariti pravo na mirovinu unatoč činjenici da postoji dugovanje za doprinose za određena protekla razdoblja. Međutim, ostvarivanjem prava na mirovinu ne prestaje njihova obveza plaćanja doprinosa za razdoblja za koja doprinos nije u cijelosti uplaćen.

* Izmjenama ZOMO-a (NN, broj 121/10.) propisuje se, između ostaloga, da u slučaju smrti korisnika mirovine, dospjela mirovina i ostala primanja pripadaju do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je korisnik umro. Budući da je najčešći uzrok neprirodnih isplata smrt korisnika, od čega se najveći dio potraživanja odnosi na razdoblje od dana smrti do kraja mjeseca, stupanjem na snagu i provedbom navedene odredbe ZOMO u bitnom će se promijeniti struktura neprirodnih isplata i ostatak će samo slučajevi u kojima su ostvarene znatnije svote preplate, u kojima će Zavod, kao i do sada, voditi postupke povrata i naplate preplaćenih svota mirovina.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U SIJEČNJU 2012.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ, PRIREZ I POSEBAN POREZ*
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU**		
starosna	630445	2.362,86
invalidska	254437	1.918,83
obiteljska	239217	1.840,16
UKUPNO	1124099	2.151,12
II. HRVATSKA VOJSKA , prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2327	4.549,56
invalidska	8798	3.096,06
obiteljska	650	3.522,22
UKUPNO	11775	3.406,83
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)***	358	2.324,87
invalidska	58099	4.914,91
obiteljska	11954	6.977,64
UKUPNO	70411	5.251,94
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6395	2.692,78
obiteljska	441	3.402,30
UKUPNO	6836	2.738,56
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1213121	2.346,60

NAPOMENA:

*Prosječne mirovine (I. - IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 177/2004.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 80/2010.).

**U svote mirovina pod točkom I. uključen je dodatak na mirovine prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.).

Od 1. srpnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 71/2010.).

***Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

U prosječne mirovine hrvatskih branitelja uključen je dodatak uz mirovinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 94/2001.).

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U SIJEČNJU 2012.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	85376	241,50	51138	233,04	19280	258,90	14958	248,01
500,01 - 1.000,00	102394	760,91	52603	747,13	20048	752,93	29743	790,65
1.000,01 - 1.500,00	138661	1.271,36	59933	1.266,34	40147	1.294,68	38581	1.254,89
1.500,01 - 2.000,00	253281	1.786,84	107690	1.789,68	77478	1.782,23	68113	1.787,60
2.000,01 - 3.000,00	310063	2.447,45	179855	2.482,43	66851	2.412,02	63357	2.385,55
3.000,01 - 4.000,00	153217	3.423,26	113254	3.432,12	21931	3.393,93	18032	3.403,29
4.000,01 - 5.000,00	51278	4.409,08	40516	4.412,23	5880	4.395,19	4882	4.399,70
5.000,01 - 6.000,00	17484	5.418,68	14426	5.428,78	1871	5.411,50	1187	5.307,33
6.000,01 - 7.000,00	7546	6.423,77	6644	6.423,21	645	6.426,09	257	6.432,44
7.000,01 - 8.000,00	3100	7.355,54	2762	7.364,87	271	7.241,12	67	7.433,68
veće od - 8.000,00	1699	8.953,62	1624	8.949,13	35	9.151,58	40	8.962,69
UKUPNO	1124099	2.151,12	630445	2.362,86	254437	1.918,83	239217	1.840,16

NAPOMENA:

U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.).

OSNOVNI PODACI (u siječnju 2012.)

MIROVINSKO OSIGURANJE

- 1 468 133 osiguranika
- 1 213 121 korisnika mirovine
- odnos broja korisnika mirovina i osiguranika 1 : 1,21
- prosječna mirovina prema ZOMO-u iznosi 2.151,12 kn
- udio prosječne mirovine (prema ZOMO-u) u prosječnoj neto plaći za studeni 2011. (5.729 kn) iznosi 37,55%

DOPLATAK ZA DJECU

- 216 013 korisnika doplatka za djecu za 403 064 djece
- prosječna svota doplatka za djecu (bez razlika za prethodne mjesec) iznosi 350,92 kn
- prosječna svota doplatka za djecu (s razlikama za prethodne mjesec) iznosi 356,20 kn

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Mile Rukavina
Urednica: Marica Imprčić-Jurić
Suradnica: Maja Kos
Lektorica: Boška Žedelj

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel: 01/4595-085
fax: 01/4595-168

INFO TELEFONI (DOSTUPNI RADNIM DANOM OD 8 DO 16 SATI): 0800 63 63 63 (BESPLATNI BROJ) | 01 - 48 91 666